

विषयालय

साधकहरुका लागि प्रेरणा पत्र

बद्ध वर्ष २५४२

मंसीर २०५५

વર્ષ ૧૫ અઙ્કું ૮

धर्मवाणी

तपो च ब्रह्मचरियञ्च, अरियसच्चान्-दस्सनं ।
निष्वानसच्छकिरिया च, एतं मङ्गलमत्तम् ॥

मंगलसत्त-१०

तप, बूट्मचर्यको पालन गर्नु, आर्य-सत्यको दर्शन गर्नु र निर्वाणको साक्षात्कार गर्नु - यी मंगल धर्म हन् ।

मंगलमयी कृतञ्जला

कृतज्ञताको भाव धर्मको अपरिहार्य अंग हो । कृतज्ञता धर्म शुन्यता अथवा अधर्मको प्रतीक हो । विश्वका सबै सम्प्रदायका धार्मिक भावनामा कृतज्ञताको एक विशिष्ट स्थान छ ।

सौभाग्यले म जुन देशमा जन्मे, जुन परिवारमा हुर्के, जहाँका मानिसहरू माझ बसें त्यहाँ कतज्ञाताको महत्व त्यक्तिै कै छ ।

म सानो छँदाको एउटा घटना सम्भना आउँछ । म त्यस्तै चार-पाँच वर्षको उमेर हुँदा होला, त्यस समय परिवारका सबै सदस्यहरू कुनै धार्मिक अनुष्ठान पूरा गर्नका लागि ब्रह्मदेशबाट आफ्नो पूर्वजहरूको जन्मभूमि राजस्थानमा आएका थिए । त्यहाँ तीनै दाजुभाइले आफ्ना बुजर्गहरूले बनाउनु भएको भत्किन लागेको घरको वदलामा नयाँ घर बनाउने निर्णय गरे । यो काम पूरा गर्नको लागि मेरो ठूलो बुवा आफ्नो परिवार सहित त्यहीं बस्नुभयो । मेरो आमा बूबाले मलाई पनि त्यहीं छाडेर जानुभयो । फूपू पनि त्यहीं बस्नुभयो ।

चांदा फूपू बाल - विधवा हुनुहन्थ्यो । उनको घरमा कोही पनि थिएन । केही दिन ससुरालीमा दुःख पूर्वक व्यतीत गरेर पछि जीवनभरको लागि माईतमा आएर बस्नुभयो । माईतमा पनि हजुर आमाको स्वर्गीय भैसकेको थियो, उनका चार सन्तान मध्ये चांदा फूपू सबभन्दा जेष्ठ थिइन् । त्यस समयमा मेरो बूबा सानै थियो ठूला बूबाहरू पनि वयस्क भइसकेको थिएन । तैपनि हजुरबुबाले पूर्नविवाह गर्नुभएन, जीवनभर विदुर नै रहिरहट्यो । हुनत त्यससमयमा पूर्नविवाह गर्ने प्रचलन निकै प्रचलित थियो । अतः बूबा तथा दुईजना ठूलो बूबाको पालन पोषणको सारा जिम्मा चांदा फूपूले नै सम्भाल्नुभएको थियो । उहाँ अलि कडा मिजासको हुनुहन्थ्यो । तर बच्चाहरूको प्रति उनको ममता अधिक थियो ।

फूपूले मलाई नजिकैको एउटा स्कूलमा भर्ना गर्नुभयो । त्यो सानो भट्किन लागेको मन्दिर थियो, माझमा एउटा सानो चोक थियो । यही नै स्कूल थियो । यहाँ मेरो उमेरका २० - २५ बालक पढदथ्यो । गुरुजी एकजना बृढ सज्जन हुनुहुन्थ्यो, उहाँको एउटा आँखा कानो थियो । लौरो टेकी हिँडनुहुन्थ्यो । उहाँको नाम के हो राम्री सम्झना भएन तर हामी “कासु गुरुजी” भनेर सम्बोधन गर्दथ्यौ । उहाँको पढाउने ढंग आपनै किसिमको थियो, यसैको लागि उहाँ प्रसिद्ध थियो । उहाँले छ: महिनामा नै हामीलाई पूरावर्णमाला र बान्धखडी कण्ठ गराउनु भयो । एकदेखि सयसम्मको गीन्ती र एकदेखि १० सम्मको गुणनफल र त्यसपछि साढेएक, साढेदुई, सादेतीनको गुणनफल पनि कण्ठष्ट गराइदिनु भयो । जसबाट पछिका क्लासमा पढन मलाई निकै सजिलो भयो ।

उहाँको कण्ठ गराउने आफ्नै तरिका थियो, जुन एकदम आकर्षक थियो । आजकलको नरसरीमा पढाइनेभन्दा अधिक असर कारक थियो । वर्णमालाका प्रत्येक अक्षरको लागि लोकगीत जस्तै टुक्का हुन्थ्यो, जुन मधुर लयमा गाइन्थ्यो । छः महीना पछि माण्डलेको स्कूलमा पढें । त्यहाँ पढाउने तरिका भिन्नै थियो । त्यसैले पूरानो पढाईंको गीतको बोल विस्तारै विसदै गयो । आज पनि ती गीतका केही बोल सम्भना आउँछ ।

दिनहुँ एउटै गीतबाट पढाइ शुरु हुन्थ्यो, जस्को पहिलो बोल थियो - “सीधो बरणो” अर्थ बुझे पनि नवुझे पनि यसै गीत गाएर पढाई शुरु गर्नुमा बढो रमाइलो हुन्थ्यो। वर्णमालाको पढाईमा गाउने गीतको पहिलो बोल थियो - “कक्को कोडको”, यो ‘क’ वर्गको लागि थियो। त्यस्तै, “गगगो गोरी गाय” यो ‘ग’ वर्णको लागि थियो। अन्य वर्णलाई के के भनिन्थ्यो बिर्सिसकें। एउटा वर्ण सम्झना छ किनकी त्यस्मा गीतको साथसाथै एकदुई पाइला दौडेको जस्तो अभिनय गर्नु पर्थयो। त्यो थियो ‘त’ वर्गको अन्तिम अक्षर ‘न’। जस्को बोल थियो - “आगे नन्हो भारयो जाय”

त्यस्तै प्रकारले गणना शुरु हुन्थ्यो “एक्यावली एक दूवै दो” भनेर, अन्तमा गीत बडो नाटकीय ढंगले सकिन्थ्यो “एकै उपर विंदी दो गिणै गिणाय पूरे सौ” भनेर।

हामी यो पाठ बडो मजाले गाउँथ्यौ त्यसैले कण्ठष्ट गर्न निकै सजिलो थियो।

मलाई सम्भना छ, गर्मीको मौसम थियो राजस्थानमा जति जाडो हुन्थ्यो त्यति कै गर्मी पनि हुन्थ्यो। धेरै गर्मी हुनाको कारण स्कूलमा दिउँसो दुई घण्टा सुन्ने समय दिइन्थ्यो। सबै बच्चाहरू मन्दिरको पेटीमा सुत्दथ्यो। सुन्ने समय सकिएपछि घण्टी बजाइन्थ्यो र पुनः सबैजना पाठ घोक्न शुरुगर्थ्यौ। परन्तु त्यस समयसम्म पनि गर्मी भने त्यक्तिकै भइरहन्थ्यो। त्यसैले केही अल्छी बच्चाहरू नउठीकन सुतीनै रहन्थ्यो। बूढा गुरुजीले केही चालपाउदैनथे। तर कसैले भनीदियो भने अथवा गुरुजी आफै उठेर हेर्नुभयो भने ती बच्चाहरूलाई बेस्कन पिट्नु हुन्थ्यो। आफ्ना आमाबाबूको करले मात्र तिनीहरू पढन आउँथे अन्यथा तिनीहरूलाई पढने इच्छा थिएन। तिनीहरू गुरुजीको पिटाई खान्थे। गुरुजी पनि अरूलाई पिटनुहुन्थ्यो केवल तिनीहरूलाई नै पिट्थे त्यसैले गुरुजीदेखि उनीहरू रिसाउँथे। अतः ती उपद्रवी बच्चाहरूले गुरुजीलाई जिस्क्याउन एउटा कविता बनाएका थिए।

साँझ घर फर्किने बेलामा ती बच्चाहरू सबै मिलेर गीत गाउँदै जिस्क्याउँदै जान्थे। विस्तारै अन्य एक दुईजना बच्चाहरूले पनि उनीहरूको साथ दिन थाले। बार बार सुन्दा सुन्दा गीतको पंति मलाई पनि सम्भना भयो। सायद कहिले काही बिर्सेर मैले पनि उनीहरूको साथ दिएको हुँला।

दिनहुँ स्कूलबाट फर्किएपछि फूपू स्नेहपूर्वक सोधनुहुन्थ्यो कि आज के सिकेर आयौ? म जति सिक्दथें ती सबै दोहराउँथे। उनी एकदम प्रसन्न भएर काखमा लिनुहुन्थ्यो अनी अंगालोमार्थ्यो। आँखा भरी खुसीका आँसु बरबर निकाल्दै म्वाई खाएर टाउको सुमसुमाउँथ्यो यी सबै कार्य मलाई एकदम मनपर्थ्यो।

एकदिन स्कूलबाट फर्किएपछि उहाँले सँधै भै सोधनु भयो कि “आज के पढेर आयौ?” मैले सिधै ती उपद्रवी बच्चाहरूको कविता पढेर सुनाएँ। सुन्ने वित्तिकै फूपुको आँखा रीसले रातो भयो। “के भनीस्?” जोड्ले कराउनुभयो।

फूपू अलि रिसालु स्वभावको हुनुहुन्थ्यो, उहाँ रिसाउँदा ठुलीआमाहरू र आमा डरले थरथर काँप्नुहुन्थ्यो परन्तु हामी बच्चाहरूलाई भने अधिक स्नेह दिनुभयो, हामीदेखि कहिल्यै रिसाउनु भएन। पहिलो पल्ट म देखि यसरी रिसाएको देख्दा मेरो मन काँप्यो, म विस्तारै बोल्न थाले, “केही बच्चाहरू यसरी गाउँथ्यो, सुन्दा सुन्दा मलाई पनि कण्ठ भयो।”

फूपूको चेहरा विस्तारै शीतल भयो, सदा भै उनको बातस्ल्य प्रेम भरेर आयो र मलाई काखमा लिएर विस्तारै सम्भाउनुभयो, “हेर छोरा, आफ्नो गुरुको बारेमा यस्तो नराम्रो कुरा गर्नुहुन्न। यस्ते ठूलो पाप लाग्छ। यस्तो पापी बच्चाले कहिल्यै पनि विद्या आर्जन गर्न पाउँदैन। कासु गुरु तिमीलाई यस्तो प्रेमपूर्वक सिकाउनुहुन्छ परन्तु तिमी उस्को उपकार मान्दैनौ। उल्टा अन्य बच्चाहरूको लै लैमा लागेर गाली दिन्छौ? तिमीलाई कसरी पढन आउँछ ल? अरुको उपकार यसरी भुल्नु हुँदैन।”

यत्तिकैमा उहाँलाई एउटा पुरानो घटना सम्भना आयो, उहाँको आँखा रसाउन थाले। उहाँ भन्दै जानुभयो, “धेरै वर्ष अगाडि मैले साहै दुःखी, गरीबी दिन विताएको छु। परिवारमा कमाउने व्यक्ति कोही पनि थिएन। घरमा एकछाक खानलाई रोटी पनि थिएन त्यस समय म ठूलो घरकी छोरी, ठूलो घरकी बुहारी कसैको सामू कसरी हात फैलाउने? अरुहरूको घरमा गएर गहुँ पिस्न ल्याउँथे। जाँतोमा गहुँ पिसेर दिन्थे। यसबाट पाएको ज्यालाले परिवारको पेट पाल्थे। पछि दिन बदल्दै गयो। तर आजपनि जबजब ती दिनहरूको सम्भना आउँछ, उनीहरूको उपकार सम्भना आउँछ। हेर छोरा, कसैको पनि उपकार विसर्नु हुँदैन। चाहे एकमुट्ठी पीठो नै ज्याला पाए पनि तिनीहरूको उपकार नै हो। कासु गुरुजी त तिमीलाई विद्या दिनुहुन्छ जुन त्यस्तो अनमोल छ। विद्याभन्दा ठूलो अरु के धन होला? तिमी भने उहाँको उपकार भूलेर उनको प्रति यस्तो नराम्रो अपशब्द प्रयोग गर्ने?

दुःखी हृदयबाट निकलेका फूपूको स्नेहमयी उपदेशले मेरा आँखा पनि रसाउँदै आए। मैले भनें, फूपू अब यस्तो गल्ती कहिल्यै गर्दिन। फूपूले तुरुन्त नै कासु गुरुजीसंग क्षमा मार्गनको लागि उहाँकाहाँ लैजानु भयो। मैले उहाँको खुट्टा छोएर माफी मार्गें। भविष्यमा अब उपरान्त यस्तो निन्दा बचन नबोल्ने बचन दिएँ। उहाँले बडो प्रेमपूर्वक मेरो टाउको सुम्मुमाउँदै भन्नुभयो “यस्मा तिम्रो दोष छैन। बदमास बच्चाहरूको संगत यस्तै हुन्छ। खराव बच्चाहरूको संगत कहिल्यै पनि गर्नु हुँदैन। यस्ता बच्चाहरूबाट जहिले पनि टाढा रहनुपर्छ।”

गुरुजी मदेखि नरिसाएको देखेर म खुसी भएँ। फूपू पनि खुसी नै हुनुहुन्थ्यो।

कासु गुरुजीलाई मैले जुन अपशब्द भनेको थिएँ त्यो वास्तवमा अनजानमा नै भनेको थिएँ। गुरुजीको प्रति मेरो मनमा अलिकति पनि अनादरको भाव थिएन। थाहा नपाइकन मेरो मुखबाट निस्केको भए पनि कति पापकर्म हुनगयो। मेरो मनमा फूपूले भर्नुभएको कृतज्ञताको कल्याण-कारी शिक्षाको सानो बिझु पछि साहै कल्याणकारी सिद्ध भयो।

केही समय पछिनै कासु गुरुजीको देहान्त भयो ती बदमास बच्चाहरूले कासु मरेकोले खुब भयो भनेर गीत गाए, खुशीयाली

मनाए। ती बदमास बच्चाहरूको यस्तो व्यवहारले मलाई दुःख लाग्यो। बच्चामा पाएको यो कृतज्ञता - धर्मको पावन विज्ञ ठूलो भएपछि भन फल्योफूल्यो। जब विपश्यनाको सम्पर्कमा आएँ भगवान बुद्धको वाणीमा पनि कृतज्ञतालाई उत्तम मंगल - धर्म र दुर्लभ - धर्म मानेको पाउँदा अधिक प्रसन्न भएँ। उहाँले भन्नु भएको छ -

- इमे द्वे पुगला दुल्लभा लोलस्मि ।

संसारमा यी दुई पुगल दुर्लभ छन् ।

- यो च पुष्टकारी

जो कसैलाई उपकार गरेर बदलामा केही पाउने इच्छा गर्दैन, उपकार केवल उपकारको लागि नै गर्दछ ।

- यो त कतञ्जु कतवेदी

जो कृतज्ञ छ, कृतवेदी छ ।

बच्चादेखि सुन्दै आएको कृतज्ञताको दुर्लभ - धर्म भगवान बुद्धको विपश्यना विद्या पाएर भन पुष्ट भयो ।

पुष्ट भयो कृतज्ञता उन भगवान बुद्ध प्रति जस्ते विपश्यना - विद्यालाई पूनर्जीवित गर्नुभयो र जीवनभर करुण चित्तले, विना कुनै भेद-भावले सबैलाई वितरीत गर्दै रहनु भयो । कृतज्ञता आचार्य परम्पराका ती सन्तहरू प्रति जस्ते यसलाई शुद्ध रूपमा जीउँदो राखीरह्यो र कृतज्ञता परम पूज्य गुरुदेव प्रति जस्ते आफ्नो वात्सल्य भावले यो अनमोल रत्न मलाई दिनुभयो ।

कृतज्ञता साँच्चै नै उत्तम - मंगल धर्म हो । दुर्लभ धर्म हो । यो पुष्ट भइरह्यो भने नै मंगल नै मंगल हुन्छ, कल्याण नै कल्याण हुन्छ ।

(साभार: हिन्दी विपश्यना पत्रिका,

पौष पूर्णिमा, १९९६)

कल्याण मित्र

स.ना.गो.

आऊ, सुख बाँडौ !

जीवनभर हामीले मानिसहरूलाई कर्ति दुःख दिइसकेका हौला ।

आफ्नो मुख्तावाट जब जब मनमा विकार उत्पन्न हुन्छ, तब तब मन दौर्मनस्यले भरिन्छ, केवल मनले मात्र होइन वाणी र शरीरवाट पनि दुष्कर्म गरिन्छ, जसबाट मानिसहरू दुःखी, सकष्ट र संतापित हुन्छन् । कर्ति मानिसहरूका दुःखका कारण बन्यौं हौला हामी । कर्तिका व्याकुलताका कारण ।

आफ्नो कुनै पुरानो पूण्य जाग्यो जसको कारण यस सर्वजनीन, सम्प्रदाय-विहीन अनमोल र मंगलकारी धर्म-रत्न प्राप्त भएको छ । यस धर्म-सम्पत्तिले कर्तिको सम्पन्न बनाईदियो हामीलाई, कर्तिको विपन्नता धोयो हाम्रो । दुःखहरूबाट छुटकारा पायौं । अप्रिय परिस्थितिमा पनि हाँस्न सक्यौं । मनमा मैत्री र करुणाका कोपिलाहरू

फस्टाउन लागे । जीवन धन्य धन्य भयो । यही त सुख हो । यही नै साँच्चैको सुख हो ।

आऊ, बाँडौ । यस्तो सुख सबैलाई बाडौ । यस्तो सुख सबैले पाऊन । यस्तो धर्म सबैलाई प्राप्त होउन् । जगतमा कोही दुःखी नरहुन् । सबै आफ्नो विकारहरूबाट मुक्त होउन् । मनको गाँठो खुलेर जाउन् । सबै निर्वैरी होउन्, निर्भयी होउन्, निरामय होउन्, निर्विकार होउन्, निस्पापी होउन् । निर्वाण लाभी होउन् ।

अतः आऊ । सत्यर्थ प्रति असीम कृतज्ञता र अगाध निष्ठाभाव सहित प्राणीहरू प्रति असीम मैत्री राख्यौ । व्यक्ति व्यक्तिको भलाईको लागि र आफ्नो भलाईको लागि हामी सबै मिलेर हाम्रो संयुक्त शक्ति लगाउँ र यस्तो जीवन जिओं जसबाट धेरै दुखी मानिसहरूले सत्यर्थ रस प्राप्त गर्न सकोस्, दुःखबाट मुक्त हुन सकोस् । यसको निमित्त उनीहरूको जति सेवागर्न सक्छौं, गरौं । उनीहरूलाई जतिको सुविधा दिन सक्छौं, दियौं । जति सहायत दिनसक्छौं, दिओं । सही अर्थमा सुख-लाभ बनाउँ । आफ्नो सुख बाँडैनुमा नै हाम्रो सुख निहित छ, सबैको सुख निहित छ ।

धर्मश्रृङ्गमा आगामी महिनाहरूमा संचालन हुने शिविर कार्यक्रम

- निम्न कार्यक्रमहरू मध्ये आफूलाई अनुकूल शिविरमा सम्मिलित हुनु पूर्व कृपया आचार सहिता पढ्नुहोस् । कमसेकम दुई हप्ता अगाडि आवेदन-पत्र भरेर व्यवस्थापनमा सम्पर्क राख्नुहोस् ।
  - शिविरको आरम्भ शुरुदिनको साँझ हुनेछ र समाप्त अन्तिम दिनको विहान करीव सात बजे हुनेछ । शिविरार्थीहरूलाई अनुरोध छ कि शिविर शुरु हुने दिनमा नै शिविर स्थलमा आउनु होला, त्यसभन्दा अगाडिको वा पछाडिको दिनमा होइन ।
  - शिविरमा आउँदा साथमा टर्च, तन्ना, ओड्ने (सल) तथा मौसम अनुकूलको लुगा र दैनिक उपयोगका सामानहरू ल्याउन नभुल्नु होला ।
  - शिविरको सञ्चालन पूज्य गुरुजीद्वारा मनोनीत सहायक आचार्यबाट हुनेछ ।
  - सतिपट्टान शिविर - यस शिविरमा पूज्य गुरुजी वा सहायक आचार्यसंग कम से कम तीन वटा शिविर लिइसकेका साधकहरूले मात्र भागलिन पाउनेछन् । यसका साथै विगत एक वर्षदेखि नियमित रूपमा दैनिक अभ्यास गरेको हुनुपर्छ ।
जनवरी १-१२ (पौष १७-२८)	- १० दिवसीय
जनवरी १४-२५ (पौष ३०-११ माघ)	- १० दिवसीय
फरवरी १-१२ (माघ १८-२९)	- १० दिवसीय
फरवरी ४-१२ (माघ २१-२९)	- सतिपट्टान (पुराना साधकहरूका लागि)
फरवरी १४-२५ (फाल्गुण २-१३)	- १० दिवसीय
फरवरी १४-२५ (फाल्गुण २-१३)	- १० दिवसीय विशेष शिविर (पुराना साधकहरूका लागि)

बाल शिविर

- बाल शिविरमा सम्मिलित हुनको लागि आवेदन-पत्र भर्नु पर्नेछ । तोकिएको वर्ष भित्रका बालबालिकाहरूलाई मात्र शिविरमा सामेल गराउने भएकोले सो अनुसार आवेदन गर्न अभिभावकहरूमा अनुरोध छ ।
- व्यवस्थापन कार्य सरल बनाउने अभिप्रायले प्रत्येक शिविरमा सयजना शिविरार्थीहरूलाई मात्र सम्मिलित गराइने छ । तसर्थ समयमा नै आवेदन गर्नु होला ।
- बाल बालिकाको इच्छा भएमा मात्र आवेदन गर्नको लागि उनीहरूलाई प्रोत्साहित गर्नुहोला ।
- शिविरमा आफ्ना बाल - बालिकाको साथ कोही पनि अभिभावक बस्न पाउनु हुनेछैन ।

डिसेम्बर ३१ - ३ जनवरी

(पौष १६-१९) ३ दिवसीय (१२-१५ वर्ष)

जनवरी ४ - ७

(पौष २०-२३) ३ दिवसीय (८-११ वर्ष)

जनवरी ९ - १२

(पौष २५ - २८) ३ दिवसीय (१२-१५ वर्ष)

जनवरी २७ - ३०

(माघ १३-१६) ३ दिवसीय (८-११ वर्ष)

धर्म गाथा

हिन्दी

नमन करूँ मैं बुद्ध को, कैसे करुणागार ।
दुःख मिटावन पथ दिया, सुखी करन संसार ॥
याद करूँ जब बुद्ध की, करुणा अमित अपार ।
तन मन पुलकित हो उठे, चित्त छाए आभार ॥
नमन करूँ गुरुदेव को, कैसे संत सुजान ।
कितने करुणा चित्त से, दिया धर्म का दान ॥
बोधिसत्त्व गुरुदेव ने, पकड़ी मेरी बांह ।
मुक्ति विधायक पथ दिया, धर्म स्तूप की छांह ॥
बाहर बाहर भटकते, जीवन रहा गँवाय ।
धन्य भाग । गुरुवर मिले, सत्पथ दिया दिखाय ॥
गुरुवर ! अंतरजगत में, जगी सत्य की ज्योत ।
हुआ उजाला धर्म का, मिला शान्ति का स्रोत ॥

मंगल कामना सहित

बि.एम.सिङ्ग

काठमाडौं

हिन्दी

जन जन मे जगे धरम, सुधरे जग व्यवहार ।
बैर भाव सारा मिटे, रहे प्यार ही प्यार ॥
शुद्ध धर्म जैसा मिला, वैसा सब पा जाय ।
मेरे मन के शान्ति सुख, जन जन मन छा जाय ॥
सुख छाए इस जगत में, दुखिया रहे न कोय ।
जन जन में जागे धरम, जन जन सुखिया होय ॥
शुद्ध धर्म जन में जगे, दूर होय संताप ।
निर्भय हों, निर्वैर हों, सभी होयं निष्पाप ॥
दुखियारा संसार है, जन मन बसे विकार ।
जन जन के मन विमल हों, सुखी होय संसार ॥
ना कोई दुर्मन रहे, ना ही द्वेषी होय ।
जन जन का कल्याण हो, जन जन मंगल होय ॥

मंगल कामना सहित

मदन कृष्ण कार्यरूप

ठमेल, काठमाडौं

फोन नं. ४२५९८२

सम्पादक : रोशनी शाक्य, प्रकाशक : नेपाल विपश्यना केन्द्र, धर्मशृङ्ख, बुढानीलकण्ठ, काठमाडौं । फोन : ३७९६५५, ३७००७ २०५५ मंसीर

सम्पर्क स्थान : श्री रूप ज्योति, ज्योति भवन, पो. ब. नं. १२८९६, काठमाडौं । फोन : २-२५४९०, २-२३९६८, २-४८९४९, २-५०५८९

मुद्रक : **न्यूनेपाल प्रेस**, अफिस फोन : २५९०३२, २५९४५०, फ्याक्स : (+९७७-१) २५८८७८ प्रेस : ४३४ ८५०, ४३४ ७५३

जि.प्र.का.द.नं. ३८/५१/५२

साधकको नाम : .....

ठेगाना : .....

● आजीवन शुल्क रु. ४००/-

.....

● वार्षिक शुल्क रु. २५/-

.....